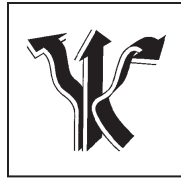

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Вавренюк Сергій Анатолійович Державне регулювання соціальної сфери в умовах фінансової кризи на основі європейського досвіду.....	110
Вакуліч Тетяна Михайлівна Вплив соціальних факторів на формування невротичних розладів	113
Гайдукевич Геннадій Анатольевич Децентралізація: восток України.....	116
Гайдученко Світлана Олександрівна Соціокультурний аспект модернізації державного управління	120
Гатіатулліна Ольга Вікторівна Проблеми молоді як одна із сучасних соціальних проблем в Україні	123
Глушко Лариса Олексіївна Компетентністний концепт як сучасна основоположна ідея розвитку впевненості в собі у процесі соціалізації школярів.....	126
Головченко Валентин Васильович Державна (українська) мова як тема політико-правових дискусій	129
Гордієнко Михайло Григорович, Медвідь Федір Михайлович Інноваційне мислення як вимога соціального розвитку	132
Грабовенко Наталія Валеріївна Деінституціалізація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в контексті соціальної політики.....	136
Дікареєв Олександр Іванович Неокласична модель політичного дослідження справедливості світового розвитку в триаді: “політичний процес — зміни політичного режиму — політичні актори, інститути, правові механізми та норми”	139
Дмитренко Тетяна Леонідівна Розвиток інформаційних систем як шлях до прозорості вексельного ринку.....	146
Довбик Катерина Сергіївна, Філіппов Михайло Іванович Сучасні тенденції розвитку системи управління інноваційними процесами на державних підприємствах в умовах економічної кризи.....	148
Дорошенко Володимир Сергійович Особливості дослідження соціальної політики як суспільного інституту.....	150
Дорошенко Лідія Степанівна Вплив організаційної культури підприємства на формування трудоного потенціалу	153
Євсюкова Оксана Володимирівна Застосування інституціонального підходу у системі сервісного публічного управління	155
Захожай Костянтин Валерійович Вплив бюджетного процесу на соціальні проблеми сьогодення.....	157
Згалат-Лозинська Любов Олександрівна Проблема молодіжного безробіття та шляхи її вирішення.....	160
Калина Алла Василівна Мотивація персоналу як складова соціально-трудоного відносин	163

КОМПЕТЕНТНІСТНИЙ КОНЦЕПТ ЯК СУЧАСНА ОСНОВОПОЛОЖНА ІДЕЯ РОЗВИТКУ ВПЕВНЕНOSTІ В СОБІ У ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ШКОЛЯРІВ

Сучасні потреби суспільства, окремих соціальних груп, особистості в освіті вимагають доповнення системно-цілісного та особистісно-діяльнісного підходів відповідно культурологічним та компетентнісним підходами. Науковці А. Андреев, І. Зимняя зазначають, що з відносно локальної педагогічної теорії компетентнісний підхід поступово перетворюється на суспільно значуще явище. Як стверджує А. Сбруєва, характер європейської освітньої політики зумовив зосередження міжнародного співробітництва європейських країн у розвитку теорії та практики неперервної освіти на визначенні ключових компетентностей, які мають бути сформовані у процесі її здобуття. А. Сбруєва наводить тлумачення поняття “компетентність” і трактує як “сукупність знань, умінь та відносин”, [4] а “ключова компетентність” — як компетентність потрібна для всіх. Дослідник розробив нове розуміння суті, цілей, принципів, змістових характеристик та критеріїв ефективності системи неперервної освіти та визначили вісім груп таких ключових компетентностей:

- спілкування рідною мовою, що означає здатність до вираження думок, почуттів, фактів, а також до мовної взаємодії у широкому колі соціальних та культурних контекстів;
- спілкування іноземними мовами, що вищезазначене доповнює потребою розвитку уміння до інтеркультурного співробітництва та розуміння;
- математична компетентність, базові компетентності у галузі природничих наук і технологій;
- інформаційна компетентність передбачає використання технологій інформаційного суспільства у процесі трудової діяльності, дозвілля та спілкування;
- пізнавальна компетентність, що означає набуті уміння організовувати власне навчання;
- міжособистісні, інтеркультурні та соціальні компетентності, громадянська компетентність, які потрібні для ефективною та конструктивною участі індивіда у соціальному і професійному житті в умовах зростаючої диверсифікації суспільства;
- підприємницька компетентність, що означає здатність індивіда втілювати ідеї в життя;
- культурна компетентність — це усвідомлення важливості й уміння творчо виражати ідеї, досвід та емоції за допомогою різних засобів [5].

Поняття “компетентність” тлумачиться як “інтегральна здатність вирішувати конкретні проблеми, які виникають у різних сферах людського буття” [1]. Така здатність передбачає наявність знань, але як справедливо вказує А. Андреев, у межах компетентнісного підходу слід “не стільки розпоряджатися власне знаннями, скільки володіти певними особистісними характеристиками і вміти у будь-який час знайти і відібрати у створених людством величезних сховищах інформації потрібні знання” [3].

Компетентнісна модель освіти співвідноситься з динамічним “відкритим” суспільством, в якому продуктом процесів соціалізації, виховання та навчання, підготовки молодого покоління до виконання усіх життєвих функцій є відповідальна особистість, готова до здійснення вільного, гуманістично зорієнтованого вибору. За такого підходу до змісту освіти входять не лише знання, уміння, навички, а насамперед способи діяльності, досвід репродуктивної і творчої діяльності, досвід ціннісного ставлення до соціокультурного довкілля. Водночас компетентність особистості передбачає розвиток впевненості в собі, необхідної інтегративної риси школярів для реалізації відповідної діяльності.

Ми погоджуємося з думкою науковців (Е. Іванова, І. Осмолівська, І. Шалигіна), які вказують, що з позицій компетентнісного підходу зміст освіти містить ті ж компоненти, що і культурологічний, але увага акцентується насамперед на способах діяльності, а знання є засобом, без якого неможливо здійснити діяльність [4, 5].

Базовим компонентом шкільної освіти, перехід до нового типу гуманістично спрямованої інноваційної освіти, що виходить із розуміння цінності людини [2].

Ураховуючи вищезазначене, спробуємо сформулювати технологію розвитку впевненості в собі на основі компетентнісного підходу основні теоретичні аспекти, які визначають сутність компетентнісного підходу, і запропонуємо авторське бачення особливостей застосування у шкільних навчальних закладах.

Ми виходимо з того, що компетентнісний підхід становить цілісну систему:

пізнавальну компетентність: самостійна організація власного навчання, усвідомлення своєї значущості, рівня домагань, набуття навиків, умінь, усвідомлювати події водночас у ретроспективному і проєктивному планах (розуміти причини і передбачати наслідки);

міжособистісну компетентність: зрілість яка сприяє ефективному вирішенню складних життєвих ситуацій, гнучкість у спілкуванні, що сприяє міжособистісній взаємодії у середовищі з однолітків, самостійність у прийнятті рішень;

культурологічну: дотримання культур мовлення, спілкування, поведінки здобуття знань про людей і суспільство, цілеспрямований і всебічний культурний розвитку особистості.

На основі вищесказаного було здійснено аналіз психологічних компонентів, чинників, показників, підходів та схематично представлено психологічну модель дослідження впевненості в собі у школярів підлітково-юнацького віку (схема 1).

Психологічна модель розвитку впевненості в собі у школярів підлітково-юнацького віку

Компоненти	Чинники	Показники	Технологія розвитку впевненості в собі на основі компетентнісного підходу
1	2	3	4
Когнітивний	Рефлексія- знання про себе, самопізнання та самоаналіз своєї внутрішньої психічної діяльності, осмислення та переосмислення власних знань, можливостей і досягнень	Знання про зміст, особливості прояву та умови формування впевненості в процесі розвитку особистості усвідомлення досягнень	Пізнавальна компетентність: самостійна організація власного навчання, усвідомлення своєї значущості, рівня домагань, набуття навиків, умінь, усвідомлювати події водночас у ретроспективному і проєктивному планах (розуміти причини і передбачати наслідки)

1	2	3	4
Емоційно — оцінний	Самосвідомість спрямована на внутрішній світ і проявляється в самоаналізі, самооцінці, контроль емоційних проявів	Емоційна врівноваженість, достатній рівень самооцінки, вміння керувати своїми реакціями, виявляти спокій, стабільність.	Міжособистісна компетенція: емоційна зрілість яка сприяє ефективному вирішенню складних життєвих ситуацій, гнучкість у спілкуванні, що сприяє міжособистісній взаємодії у середовищі з однолітків, самостійність у прийнятті рішень
Поведінковий	Саморегуляція активності послідовність включення, сприйняття, спосіб реалізації своїх здібностей, самоконтроль — необхідність контролювати свою поведінку	Досвід особистості, усвідомлення себе серед інших людей, соціальні цінності, культура, самоорганізація, самовизначення особистості	Культурологічна компетенція: дотримання культур мовлення, спілкування, поведінки здобуття знань про людей і суспільство, цілеспрямований і всебічний культурний розвитку особистості

У запропонованій психологічній моделі презентовано впевненість як інтегративно психологічна риса з внутрішньо узгодженою структурою та змістовими компонентами (когнітивний, емоційно — оцінний, поведінковий), розвиток яких здійснюється під впливом конкретних умов соціалізації та опосередковується дією психологічних чинників та показників — самосвідомість, саморегуляція емоційна стійкість та рефлексії. Серед психологічних чинників становлення впевненості собі у школярів підлітково — юнацького віку виділено незалежність у ставленні, вчинках, чіткі уявлення про впевнену поведінку, комунікативно спрямованість, покладання на власні сили, соціальність адаптивність, рішучість, прямолінійність, прагнення свободи. Технологія розвитку впевненості в собі на основі компетентісного підходу займає домінуючу позицію в розвитку впевненості, а саме пізнавальна, міжособистісна, культурологічна компетентності.

На нашу думку, задля забезпечення у сучасній соціокультурній ситуації належного рівня соціальної компетентності дитини, необхідне підсилення загальнокультурного фундаменту освіти, спрямування її у контекст культури. Це означає орієнтацію усієї освіти на загальнолюдські цінності — національну та світову культуру, гуманітаризацію та гуманізацію освіти, створення цілісного культурно-розвивального середовища для розвитку самостійності, суб'єктності та саморозвитку особистості.

Джерела

1. Енциклопедія освіти / Гол. ред. В. Г. Кремінь. — К.: Юрінком Інтер, 2008.
2. Конюхова Т. В. Компетенция как междисциплинарная категория постнеклассической науки [Текст] / Т. В. Конюхова, Е. Т. Конюхова // Известия Томского политехнического университета. Философия, социология и культурология. — 2010. — Т. 317. — № 6. — С. 161–164.
3. Подано за: Гудзик И. Ф. Компетентностно ориентированное обучение русскому языку в начальных классах. — Черновцы: Букрек, 2007.
4. Савченко О. Шкільна освіта як замовник підготовки майбутнього вчителя // Рідна школа. — 2007. — № 5.
5. Хуторской А. В. Современная дидактика: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2001.